

ดร. อรุณรัตน์ ธรรมชาติวิทยา

5 มิถุนายน 2549

วันสิ่งแวดล้อมโลก

หยุดกระบวนการการเกิดทะเลราย

24

วันสิ่งแวดล้อมโลกได้เรียนมาสิ่ง
อีกครั้ง ในวันที่ 5 มิถุนายน
ของทุกปี ปีนี้นับเป็นการจัดงานครั้งที่ 31
หลังจากที่ประชุมสมัชชาขององค์การ
สหประชาชาติได้กำหนดขึ้นมาในปี 2515
ในโอกาสที่มีการจัดประชุมวิชาการเรื่อง
สิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (Human Environment)
ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน

เจ้าภาพที่เป็นผู้จัดงานของโครงการ
สิ่งแวดล้อมสหประชาชาติ (UNEP) ได้แก่
ประเทศอัลจีเรีย โดยมีหัวข้อสำหรับปี
2549 นี้ว่า “ทะเลรายและการเกิดทะเลราย”
(Deserts and Desertification)
และมีคำหัวข้อว่า “อย่าละทิ้งที่แห้งแล้ง”
(Don't Desert Dryland)

ในโลกที่มีที่ดินเพียง 1% ของพื้นที่แม่น้ำ
อยู่ 40% ของที่ดินที่可用 และในระยะเวลา
นี้เวศน์มีประชากรอยู่ลึกลับในสามเชิง
ประชากรโลกที่มีประมาณ 6 พันล้านคน ถือ
ก่อตุนประชากรที่เปลี่ยนแปลงสีสันโลก

ทะเลรายเกิดขึ้นโดยกระบวนการทาง
ธรรมชาติที่กระทำซึ่งกันและกันเป็นต่อเนื่อง
และต่อเนื่อง ในช่วงที่ทะเลรายมีการขยายตัว
และมีการลดตัว โดยไม่คำนึงถึงภัยธรรมชาติ
มนุษย์ เรายกไว้รออย่างต่อเนื่องต่อต่อต่อต่อ
และส่วนที่ไม่ใช่ทะเลรายเป็นบริเวณที่
บอบบางและอ่อนไหวมาก

การเกิดทะเลราย (Desertification)
เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนพื้นที่เกษตร
ที่มีน้ำให้เป็นพื้นที่ไม่มีน้ำให้

ดังนั้นมาจากการจัดการที่คิดไม่周密จะส่งผลให้เกิดกระบวนการเกิดทะเลาะวะ นักจะเกิดในบริเวณที่กึ่งแห้งแล้ง (Semi-arid) และอยู่ติดกับทะเลาะวะ

อะไรเป็นสาเหตุของการเกิดทะเลาะวะ (Desertification) ปัญหาใหญ่ก็คือการที่สัตว์เลี้ยงกินพืชหรือกินหญ้ามากเกินไปในบริเวณที่กึ่งแห้งจนมันหายไป นอกจากนี้ก็มาจากการเพาะปลูกในบริเวณที่คิดที่เสี่ยงกับการสูญเสียพืชผล การทำลายพืชในบริเวณแห้งแล้งมักจะเป็นการทำไม้ไปทำฟืนหุบด้วย จากการจัดการให้สัตว์กินพืชและหญ้าที่ไม่ถูกต้อง หลังจากที่พืชและหญ้าถูกเผาไหม้ในบริเวณที่แห้งแล้ง จากการจัดการขยะทางานที่ไม่ถูกต้องก็จะทำให้เกิดดินเดิน ถนนทำให้พืชไม่สามารถอุดตันได้อีก

ดังนั้นหากเกิดกรณีดังกล่าวร่วมกับเกิดภาวะฝันแล้ง อัตราการเกิดทะเลาะวะ ก็จะเพิ่มอย่างมากน้อย นอกจากนี้การเพิ่มประชากรและความยากจนก็มีส่วนทำให้เกิดการเกิดทะเลาะวะ ภัยอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กระบวนการก่อการเกิดทะเลาะวะเพิ่มมากขึ้น

การเมืองและการท่องเที่ยวที่มี
ผลกระทบต่อการเมือง น้องจะไม่เกิดความ
ต่อต้านของผู้คนที่ต้องการซึ่งกันและกัน นักจะต้อง^{ห้าม}ทำตัวๆ มีความต้องการที่ต้องการ นักจะต้อง

ในขณะที่ พิษที่ปกคลุม

พื้นดินและหน้าดินลดลง ก็จะเกิดน้ำท่วมรุนแรงมากขึ้น และบ่ออย่างนี้ เมื่อมีฝนตก เมื่อเกิดทะเลาะวะมันก็จะเป็นตัวการไปเพิ่มและทำให้เกิดความเสื่อมสภาพ อย่างท่อเมือง

25

พืชผลทางเกษตรและต่อมนุษย์ การลดลงของพืชที่ปกคลุมจะนำไปสู่การกร่อนดินโดยตรงและน้ำ ในประเทศไทยการได้แต่ละปีจะมีการสูญเสียผิดตันไป 300-400 ล้านตัน ในขณะที่พืชที่ปกคลุมพื้นดินและหน้าดินลดลง ก็จะเกิดน้ำท่วมรุนแรงมากขึ้นและบ่ออย่างนี้เมื่อมีฝนตก เมื่อเกิดทะเลาะวะมันก็จะเป็นตัวการไปเพิ่มและทำให้เกิดคลื่นท่อเมือง

เราจะหดหู่ต่อระบบการก่อการสร้างและทราบได้ด้วยตัวเอง การที่จะรู้ในสิ่งที่จะเกิดต่อต้านการก่อการสร้างต้องดูที่ไม่อาจเข้าใจ เนื่องจาก ที่อยู่ต่อต้าน ที่จะได้เจริญเติบโต

ต้องทำให้สภาพของดินเหมาะสมที่พืชจะเจริญเติบโต ป้องกันการไหลบ่าของน้ำ และป้องกันการกร่อนของดิน

อย่างไรก็ตามวิธีที่ดีและดูเหมือนจะเป็นจริงในการป้องกันการเกิดทะเลทราย ก็คือการจัดการพื้นที่กึ่งแห้งแล้งอย่างดีนั้นเอง

ท่านจะช่วยได้อย่างไรกระบวนการ การเกิดทะเลทรายมักกินเวลาหลายช่วงอายุ คนเราและมีขนาดใหญ่มาก แต่ละคนคงจะ ล่านากในการที่จะไปหยุด แต่สิ่งต่อไปนี้เป็น ข้อเสนอที่น่าจะเป็นไปได้ เช่น 1) มีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่มนอกรัฐ 2) ทำให้มีการจัดการ ดินที่ดีและเหมาะสม และลดจำนวนสัตว์ เลี้ยงลง

ในประเทศไทยเรายังโชคดีมากที่ ยังไม่มีทะเลทราย แต่ก็ไม่ควรประมาท ใน บางพื้นที่มีดินที่เป็นทราย หากปลูกทำลาย พืชถูกตัดทิ้งถูกเผาไปหมดแล้ว ก็จะทำให้ดิน น้ำหนดความสมบูรณ์ หากจะเลยในอนาคต ก็มีโอกาสที่จะเกิดเป็นทะเลทรายได้

ในวันสิ่งแวดล้อมโลกปี 2549 องค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดหัวข้อ ให้หยุดกระบวนการก่อให้เกิดทะเลทราย ซึ่งในประเทศไทยต่างๆ จะมีการเฉลิมฉลอง วันสิ่งแวดล้อมโลก โดยเฉพาะประเทศไทย ขอเชิญชวนเพื่อให้ประชาชนทั่วโลกได้ทราบถึงอันตรายจากการเกิดทะเลทราย (Desertification) และช่วยกันหยุดกระบวนการนี้

โดยไม่ละทิ้งภารกิจที่แห้งแล้ง ยังรักษาสภาพ ที่ดีหรือย้อนกลับโดยการปลูกป่า ทุกคน มีส่วนร่วมในฐานะปัจเจกชนหรือองค์กร

เป้าหมายของการจัดงานวันสิ่ง แวดล้อมโลกก็เพื่อการตุนประชาชนทั่วโลก ให้เกิดการตระหนักรู้กับสิ่งแวดล้อมและ ยกระดับความตื่นตัวทางการเมือง ผ่าน กิจกรรมต่างๆ ทำให้มนุษย์หันมาเผชิญกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ติดพลังให้กับประชาชน เพื่อกลายเป็นตัวการที่กระตุนกระแสในการ เปลี่ยนแปลงสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและ ยุติธรรม ส่งเสริม ความเข้าใจของชุมชน เพื่อเป็นจุดสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ต่อปัญหาต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อม และให้การ สนับสนุนการเป็นหุ้นส่วนเพื่อให้ทุกชาติ และประชาชน มีอนาคตที่ปลอดภัยและมี ความสุข □

